GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 178. *Joi 27 Septemvre (9 Octomvre)* 1884.

Nou Abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu I Octomvre st. v. 1884 se începe **unŭ nou abonamentŭ,** la care invitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Abonamentulŭ: **Pentru Austro-Ungaria** cu posta: pe trei lunĭ 3 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl. **Pentru România și streinătate:** pe trei lunĭ 9 francĭ, pe șése lunĭ 18 francĭ, pe unŭ anŭ 36 francĭ.

Rugămŭ pe d-nii abonați, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiterea ḍiarului sĕ nu se întrerupă.

REDACȚIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașovŭ în 26 Septemvre (8 Oct.)

Amŭ arătatŭ în numĕrulŭ de Dumineca alŭ fóiei nóstre, câtŭ de mare îngrijire și nelinişte a produsŭ între noi comunicatulŭ fóiei părintelui Metropolitŭ din Sibiiu, privitorŭ la amânarea covocărei congresului bisericei române greco-orientale din Transilvania și Ungaria.

Acestŭ comunicatŭ, care precum scimŭ s'a publicatŭ în „Tel. Românŭ“ dela 18 (30) Septemvre tocmai la capĕtulŭ numĕrului sub rubrica „*Mai nou,*“ este de cuprinsulŭ următorŭ:

„Unŭ emisŭ mai nou ministerialŭ face deocamdată imposibilă convocarea congresului nostru naționalŭ bisericescŭ pe terminulŭ normalŭ de 1 (13) Octomvre, nu eschide însĕ, ca congresulŭ sĕ se întrunéscă mai tărḍiu și adecă în luna lui Noemvre. Motivulŭ e luatŭ din considerațiunĭ politice. Intr'aceea consistoriulŭ metropolitanŭ se va întruní în celŭ mai scurtŭ timpŭ.“

Aceste câteva rêndurĭ constată prin urmare gravulŭ faptŭ, că mașina constituțională a bisericei române greco-orientale a încetatŭ de a mai funcționá regulatŭ, căcĭ consistoriulŭ metropolitanŭ nu s'a întrunitŭ când trebuiá sĕ se întrunéscă, ér congresulŭ naționalŭ bisericescŭ nu s'a convocatŭ în terminulŭ prescrisŭ de statutulŭ organicŭ.

Cea dintêiu întrebare ce i-se impune orĭ și cărui fiiu credinciosŭ alŭ bisericei și alŭ națiunei este: De ce nu s'a întrunitŭ consistoriulŭ? de ce nu se convócă congresulŭ?

Incâtŭ privesce consistoriulŭ metropolitanŭ s'a ḍisŭ, că de aceea nu s'a pututŭ întruní la 20 Augustŭ (1 Septemvre), când legea cerea, pentru că părintele Metropolitŭ avea sĕ mérgă la Aradŭ spre a întêmpiná în fruntea deputațiunei bisericei române gr. or. pe Maiestatea Sa.

Au venitŭ alțĭ bărbațĭ îngrijațĭ de mersulŭ lucrurilorŭ în biserică și au arătatŭ, că după lege consistoriulŭ metropolitanŭ trebuiá sĕ se adune chiar neconvocatŭ la terminulŭ arătatŭ mai susŭ și că suntŭ responsabilĭ membrii sĕi pentru neînfățișarea lorŭ. Au arătatŭ totodată că de duoi anĭ acestŭ organŭ superiorŭ administrativŭ alŭ Metropoliei nu mai funcționéză regulatŭ ceea ce causéză mare stricăciune bisericei.

Părintele Metropolitŭ s'a reîntorsŭ după câteva ḍile dela Aradŭ, dér consistoriulŭ metropolitanŭ nicĭ până astăḍĭ nu s'a întrunitŭ.

Cam totŭ pe acelŭ timpŭ, pe când erá sĕ se adune consistoriulŭ, trebuiá sĕ urmeze în sensulŭ legei convocarea congresului naționalŭ bisericescŭ. Trecŭ însĕ mai multŭ de-o lună până când fiii bisericei fură de-odată surprinșĭ de citatulŭ comunicatŭ apărutŭ în organulŭ Prea Sânției Sale.

Amŭ fostŭ în dreptŭ de a aștepta ca acestŭ organŭ, după notificarea scurtă ce a făcut'o la códa numĕrului sĕu dela 18 (30) Septemvre, sĕ arate într'unŭ articulŭ bine motivatŭ cu deamĕruntulŭ ceea ce s'a petrecutŭ în detrimentulŭ regulatei funcționărĭ a constituțiunei bisericescĭ.

Trecură optŭ ḍile și nu ne împărtășí nimicŭ, ce ar fi pututŭ sĕ ne orienteze mai de aprópe. Atuncĭ ne-amŭ ridicatŭ vocea și amŭ semnalatŭ periclulŭ, interpretândŭ cuvintele comunicatului apărutŭ în „Telegr. Românŭ.“ După posițiunea ce-o ocupă aḍĭ acésta fóia, trebuia sĕ considerămŭ împărtășirea ei ca eșită de-a dreptulŭ din biroulŭ Metropolitului. Prin urmare trebuia sĕ-i dămŭ credĕmêntŭ.

Cu atâtŭ mai mare însĕ ne-a fostŭ surprinderea când, dintr'unŭ isvorŭ de tótă credința, amŭ primitŭ informațiunea, că acelŭ comunicatŭ este o mistificare din cele mai grosolane, făcută póte cu scopŭ de a seduce opiniunea publică.

Ni se comunică adecă, că ministrulŭ de culte Trefort n'ar fi pusŭ nicĭ o piedecă convocărei congresului, ci că arătarea din partea părintelui Metropolitŭ s'ar fi făcutŭ în modŭ defectuosŭ și ministrulŭ ar fi cerutŭ numai sĕ se completeze, și încă de multŭ, ceea ce însĕ nu s'a întêmplatŭ....

Impărtășimŭ deocamdată acésta informațiune cu reserva, ce ne-o impune respectulŭ ce'lŭ datorimŭ capului bisericei, fie elŭ orĭ cine ar fi. Dér décă s'ar adeverí amŭ stá înaintea unui faptŭ, care ar fi mai durerosŭ pentru noi decâtŭ orice prigonire din partea contrarilorŭ nĕmului nostru.

In interesulŭ binelui comunŭ și pentru liniștirea sufletéscă a fiilorŭ bisericei, conjurămŭ pe Prea Sânția Sa Metropolitulŭ se aducă câtŭ mai curêndŭ lumină în acésta dureróśă afacere.

CRONICA ḌILEI.

Ministrulŭ de instrucțiune Trefort a vorbitŭ de astădată alegĕtorilorŭ sĕi din Pojunŭ de marea avuțiă, ce și-a câștigat'o Anglia prin lucru. Fără industriă, ḍise elŭ, nu este posibilŭ a prosperá în lumea de aḍĭ europénă, pentru că în producțiunea materialelorŭ brute America, Australia și India au față cu Europa atâtea avantage, încâtŭ este imposibilŭ a concurá cu ele. Asemenea e sciutŭ, că agricultura numai acolo se póte ridicá la unŭ nivelŭ mai înaltŭ, unde esistă o industriă înfloritóre. »Eu m'am întorsŭ din Anglia — ḍise d. Trefort — cu aceea convicțiune, că trebue sĕ ne creămŭ cu orĭ-ce prețŭ o industriă, décă nu voimŭ sĕ perimŭ economicesce și ca statŭ.« — Mai încolo arătă că în Anglia spiritulŭ Democrației câștigă têrêmŭ totŭ mai multŭ, ceea ce se vede mai cu sémă din reforma camerei lorḍilorŭ; alăturĭ cu lordii născuțĭ vorŭ vení noui bărbațĭ, carĭ nu suntŭ născuțĭ din familii vechĭ, dér vorŭ representá alte interese.

După acéstă alusiune la noua roformă intenționată și în Ungaria, Trefort a vorbitŭ și de Francia pe unde asemenea a călĕtoritŭ. Francia, ḍise elŭ, face o mai bună impresiune, oferă o icónă mai plăcută, decâtŭ ni-o inchipuimŭ noi după raporturile diarelorŭ. Francia a înaintatŭ în privința economică și în anii din urmă, cu tóte crisele politice și economice; dér Francia are o particularitate, prin care se distinge, și acésta este simțulŭ ei pentru frumsețea formei. Iudustria de artă francesă va remâné neîntrecută.

Și Germania înaintéză pe acele terêmurĭ, ḍise Trefort mai departe, și ea este mai aprópe de noi câtŭ privesce obiceiurile și mijlócele materiale. Ceea ce facŭ Germanii, putemŭ sĕ imitămŭ și noi în dimensiunĭ mai micĭ. Dér Germanii posedŭ o specialitate, în care putemŭ sĕ învĕțămŭ noi dela ei, acésta e sciința, șcóla și în legătură cu ea organisațiunea ușurată. După acésta arată că sciința e totulŭ, că fără sciință nu putemŭ fierbe rachiu (ḍĕu ar fi o mare norocire pentru locuitorii din Ardélŭ și Ungaria, décă nu amŭ cunósce de locŭ acéstă sciință. — Red. Gaz.) nu putemŭ prepará bere, nu putemŭ manipulá cu vinulŭ, căcĭ tóte acestea se baséză pe sciință. Numai prin sciință statulŭ ungarŭ și națiunea ungără potŭ sĕ-șĭ asigure viitorulŭ.

Câtŭ pentru profesiunea sa de credință politică, d. Trefort vorbì scurtŭ și cuprindĕtorŭ ḍicêndŭ: Programa ministrului-președiute este, firesce, și programa mea.

*

In timpulŭ din urmă s'a observatŭ o mișcare în Ungaria, care are de scopŭ de a rehabilitá pe generalulŭ ungurŭ Arthur Görgey, care a capitulatŭ la Șiria (Vilagos) în 1849. »Veszpremi Függ. H.« spune că, Kossuth a adresatŭ o scrisóre unei familii din ținutulŭ Vesprimului, în care condamnă mișcarea memorată și o pune pe conta politicei actuale demoralisătóre, care vrea sĕ facă cu totulŭ imposibilă independența Ungariei. Kossuth vorbesce cu amărîciune de decadența spiritului de corpŭ între Maghiarĭ și declară, că fapta lui Görgey este o trădare și încă o trădare făcută cu multă precugetare.

*

In ḍilele acestea guvernulŭ englesŭ a presentatŭ Porții unŭ proiectŭ, sub formă cu totulŭ privată, pentru facerea unui canalŭ de-alungulŭ Palestinei, care sĕ comunice atâtŭ cu Marea mediterană câtŭ și cu Marea roșiă. Se ḍice că Sultanulŭ refusă acéstă autorisare și respinge orĭ ce proiectŭ de acéstă natură. Decând cu cestiunea Egiptului și cu afacerea canalnlui de Suezŭ, Pórta nu mai are nicĭ o încredere în lealitatea Angliei. Guvernnlŭ englesŭ revindică protectoratulŭ, décă nu dominațiunea asupra marei provincii africane a Sultanului, sub pretextŭ că acéstă cale de comunicațiune e cea mai scurtă între Anglia și imperiulŭ Indiilorŭ. Pórta se teme că, autorisândŭ facerea canalului, Anglia ar face același lucru cu provinciile asiatice ale imperiului turcescŭ, găsindŭ că p'aci e și mai scurtŭ drumulŭ ce duce spre Indii. Din acéstă causă guvernulŭ turcescŭ respinge orĭ ce propunerĭ, fie că vinŭ din inițiativă privată séu că se presintă sub patronagiulŭ oficialŭ alŭ Angliei.

MACEDONIA.

Sub acestŭ titlu, »La Confédération orientale« publică unŭ interesantŭ articulŭ, pe care îlŭ dămŭ acĭ în resumatŭ.

Vorbindŭ despre confederațiunea orientală ḍice, că Macedonia încă trebue sĕ facă parte din ea. Acésta o cere situațiunea sa geografică, numele sĕu istoricŭ, poporulŭ și nenorocirile ei, deși tractatulŭ din Berlinŭ a dat'o uitării. Macedonia e cea mai bogată provinciă din peninsula balcanică, are pămêntulŭ celŭ mai bunŭ, cerealele cele mai abundante, pădurile cele mai frumóse, rîurĭ navigabile, și totŭ acolo se află marea cale dela Viena la Salonicŭ, la Atena și la Indii. In Macedonia comerciulŭ englesŭ se dispută cu celŭ austriacŭ. și consulii și agenții ambelorŭ puterĭ caută sĕ o apropiă séu de una séu de alta. Insemnătatea portului Salonicŭ cresce pe ḍi ce merge, șirurile de munțĭ ascundŭ marĭ cantitățĭ de metale, de cărbunĭ de ferŭ, și acésta denotă viitórea indepeadență industrială a Orientului, care într'o ḍi îșĭ va fabricá armele în propriulŭ sĕu pămêntŭ. Renumitele mine dela Matemochori în secolulŭ alŭ XI-lea dedéu o rentă de $4^1/_2$ milióne francĭ fiscului, ér $2^1/_2$ milióne poporațiunei care le lucrau. Posițiunea geogra-

fică a Macedoniei a deşteptatŭ lăcomia acelei puterĭ, dice numitulŭ diarŭ, care întindêndŭ pangermanisumlŭ viséză hegemonia asupra peninsulei balcanice. Dér nu numai Austria doresce sĕ aibă acéstă provinciă, ci toţĭ vecinii sĕi, căcĭ poporată de diferite rase, pare că fie-care din ei are dreptate.

Cu tóte acestea, locuitorii Macedoniei se numescŭ ei înşişĭ Macedonenĭ şi vorbescŭ grecesce, bulgăresce românesce şi sêrbesce. Prin urmare asupra ei aspiră Grecii, Bulgarii, Românii şi Sêrbii. Şi mărturisimŭ că tóte aceste popóre au mai multŭ sêu mai puţinŭ dreptŭ asupra ei, dér ceea ce e sigurŭ, este că Austria n'are nicĭ unŭ dreptŭ şi că tóte popórele Balcanilorŭ au nu numai dreptulŭ de a împedecá prin tóte mijlócele ţinta acestei ambiţióse puterĭ, ci e chiar o datoriă a lorŭ.

Pericolulŭ ce amenință din Nordŭ cere ca statele balcanice sĕ se unéscă, căcĭ nicĭ una din ele sigură n'ar puté împedecá pe cuceritorŭ, a cărui armată numerósă şi bine disciplinată e susţinută şi de armata germană admirabilŭ organisată şi condusă. Bine că Rusia va pune orĭ ce pedecă ce'i va stá în putere, dér totŭ nu e de ajunsŭ. Şi érăşĭ a se pune sub protecţiunea unei marĭ puterĭ, acésta ar avé urmărĭ funeste, căcĭ nu numai intrige politice suntŭ, ci şi intrige religióse.

CORESPONDENȚA NOSTRA DIN COMITATE.

Din nordulŭ Transilvaniei.

Pe aicĭ maghiarisarea a ajunsŭ aşa de departe, încâtŭ nu se primescŭ la nicĭ unŭ oficiu suplice românescĭ; inspectoratulŭ de dare din Deşŭ, unde e inspectorŭ Lengyel, românŭ, încă le respinge, impunêndŭ sĕ se scrie în limba maghiară. (Vedĭ Nr. acestui inspectoratŭ 9977—1884).

Se dice că la oficiulŭ pentru mĕsurarea competinţelorŭ regescĭ din Deşŭ, a cărui sferă de activitate se estinde şi peste municipiulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, vre-o 4000 de Nrĭ nu se resolvéză, fiindcă suntŭ compuşĭ în limba română, deşi şefulŭ acestui oficiu d. Ludovicŭ Mezei este Românŭ, şi totŭ acolo mai este aplicatŭ şi unŭ concepistŭ românŭ Buténu; dér nu le este ertatŭ a lucrá românesce.

Primarulŭ din Sîreagŭ Nicolae Mureşanu, care numai carte românéscă scie, este nevoitŭ şi silitŭ de stăpânitorii dilei a se subscrie unguresce!?

Maghiarisarea forţată progreséză, cu unŭ cuvêntŭ, şi pe aicĭ ca şi pe la Chiusa, fără ca Românii sĕ protesteze şi sĕ resiste încontra atâtorŭ nedreptăţirĭ.

Ciudă mare au Ungurii, carĭ stau sĕ-şĭ pérdă minţile — de cumva mai au — că în porcarulŭ satului Iónŭ Someşianŭ au descoperitŭ pe unŭ Ungurŭ romanisatŭ: Bányai Iános.

*

Mergêndŭ cineva din ţéră spre Năsĕudŭ încă de pe la Salva vede înălţată o biserică în Năsĕudŭ, edificată în vre-o 2—3 anĭ cu 2 turnurĭ pompóse, provĕdute cu orologiu şi acoperite cu plevŭ (tinichea) sclipitorŭ în depărtare. Biserica acésta este gr. cat. română, pentru care a spesatŭ comunitatea Năsĕudului vre-o 60,000 fl. v. a. între carĭ iconostasulŭ adusŭ dela Viena costă vre-o 5000 fl., şi se va binecuvêntá prin episcopulŭ Gherlei în timpulŭ celŭ mai scurtŭ. Acéstă clădire este fala ţinutului fostilorŭ grăniţerĭ Năsĕudenĭ.

Dincóce de Năsĕudŭ în comuna Mititeiu încă se clădesce o biserică solidă prin maestrulŭ Laurenţiu Zotticiu pentru 8000 fl; asemenea totŭ prin acestŭ măestru renumitŭ zidesce şi comuna Brasfalĕulŭ de susŭ.

Observŭ, fiindŭ vorba de bisericĭ, că în comunele Minthiulŭ românescŭ, Teurea, Sîreagu, Sesarma, Chiuza şi în Caianulŭ micŭ suntŭ totŭ bisericĭ frumóse de pétră ridicate în timpulŭ mai din urmă; şi în Minthiu şi Sîreagŭ se află câte 2 preoţĭ; în Minthiulŭ românescŭ mai trăesce bunulŭ predicatorŭ »Iónŭ Chita« octogenarulŭ.

Scaunulŭ protopopescŭ e vacantŭ şi parochia se administréză prin preoţĭ din vecinĭ, ér tractulŭ prin abilulŭ preotŭ din Teurea »Michailă Făgărăşanŭ,« care merită protopopia din tóte respectele. — (Vedĭ »Gaz. Trans.« No. 66—1874 şi 67—1875.) Ar fi de doritŭ, sĕ se pună acesta, ca demnŭ următorŭ unui Silaşi şi unui Graurŭ, care sĕ înainteze binele bisericilorŭ şi scólelorŭ. Aci e simţită lipsa de scólă normală, care numai prin unŭ protopopŭ cum se cade se va puté împliní.

*

Din Beclénŭ e a se notá societatea diletanţilorŭ teatrali a docentului de 25 anĭ Simeone Moldovanŭ, compusă cu concursulŭ lui Iónŭ Grecu din fostii scolarĭ ai aceluia. Aceştĭ diletanţĭ ca Iónŭ Ludovica şi Florea Dinganŭ mĕ surprinseră cu câteva cântece naţionale în semnŭ de stimă.

Unŭ Călĕtorŭ.

SCIRI MERUNTE.

Din Deşŭ ni se scrie, că la 24 Septemvre d. protopopŭ Iónŭ Vele a întocmitŭ o petrecere poporală în favórea fondului bisericii ce se zidesce acolo. Venitulŭ curatŭ a fostŭ de 50 fl.

—0—

Totŭ de acolo ni se comunică, că în 27 Septemvre, cu ocasiunea concertului ce s'a datŭ în beneficiulŭ violeniştei maghiare Paulina Csakany, d-na Ana Popŭ din Gherla s'a produsŭ cu cântece poporale în limba maghiară, fiindŭ freneticŭ aplaudată de publicŭ. D. redactorŭ N. F. Negruţŭ a datŭ pentru biletulŭ d-sale de intrare 20 fl.

Sĕ sperămŭ, că d-na Ana Popŭ şi d. N. F. Negruţĭ au voitŭ cu acéstă ocasiune, sĕ dea unŭ esemplu Maghiarilorŭ despre inima cea bună a Românului. Firearŭ óre Maghiarii atâtŭ de bine voitorĭ când ocasiunea li s'ar oferí? Cântare-arŭ ei românesce?

—0—

Unŭ călĕtorŭ ne scrie, că pe la Deşiŭ au începutŭ ploile. Clima e rece.

—0—

Mălaiulŭ şi cucuruzulŭ sêu păpuşoiulŭ de prin ţinutulŭ rece alŭ Someşului, fiindŭ ajutate de unŭ timpŭ favorabilŭ, s'au coptŭ şi ómenii au începutŭ a le culege; suntŭ însă mai puţine ca în trecutŭ, ne scrie unulŭ din corespondenţii nostri. Pe delurĭ din contră suntŭ încă mare parte în lapte şi numai pe jumĕtate cópte. Preţulŭ unui hectolitru în piata Deşului e 7 fl. 50 cr.

—0—

In urma oposiţiunei făcută de guvernulŭ ungurescŭ, reînfiinţarea academiei Iosefine s'a amânatŭ.

—0—

Tómna e atâtŭ de favorabilă, încâtŭ prin multe părţĭ se găsescŭ fragĭ nouĕ cópte ca véra.

—0—

Graniţele Austriei dinspre Ungaria s'au închisŭ şi nu se mai potŭ esportá vitele din Ungaria şi din Ardealŭ.

—0—

»L Independance roumaine« comunică, că basele înţelegerii dintre Romania şi Bulgaria în cestiunea Arab-Tabiei s'au pusŭ încă cu ocasiunea visitei principelui Bulgariei la Sinaia. D. I. C. Bratianu a terminatŭ afacerea la Rusciucŭ, conformŭ liniei de demarcare fixată de cătră puterĭ în 1880.

—0—

MM. LL. Regele şi Regina României au plecatŭ la Sigmaringen.

—0—

»România« spune, că proectulŭ statuei lui Tudorŭ Vladimirescu, făcutŭ de d. M. Stefănescu, este gata. Elŭ a fostŭ trimesŭ din Roma d-lui C. I. Mitilineu, directorulŭ diarului »La România,« care se află în Bucureştĭ.

—0—

„Noua Revistă“ din Iaşĭ comunică, că comitetulŭ pentru sĕrbătorirea lui Horia e aprópe formatŭ şi acolo.

—0—

„Telegrafulŭ“ află, că la Universitatea din Petersburgŭ s'a deschisŭ o catedră de limba şi literatura română. D-nu privat-docentŭ Sîrcu, unŭ Basarabénŭ care a isprăvitŭ studiele sale la Petersburgŭ, este însărcinatŭ cu predarea cursului. Aprope toţĭ tinerii din Basarabia s'au înscrisŭ la acestŭ cursŭ.

—0—

»Curierulŭ Balasanŭ“ este informatŭ, că la gara din Iaşĭ au sositŭ sĕptĕmâna trecută trei vagóne încărcate cu bagajele unui numĕrŭ de jidovĭ emigranţĭ, carĭ avéu sĕ plece din acelŭ oraşŭ spre America. Aceste bagaje au făcutŭ o escursiunea zadarnică, trebuindŭ a se întórce în România, deóre-ce Americanii nu mai primescŭ pe emigranţii, carĭ nu îndeplinescŭ condiţiunile regulamentelorŭ existente în acéstă privinţă.

—0—

Astă séră trupa d-lui Fridericŭ Dorn va representá comedia: »Nu vĕ jucaţĭ cu foculŭ,« de Gustavŭ de Publitz. Inceputulŭ e precisŭ la $7^1/_2$ óre.

DREPTULU DE INSPECȚIUNE A GUVERNULUI în şcólele medii confesionale.

Sub acestŭ titlu ministeriulŭ de instrucţiune publică a datŭ următórea instrucţiune:

§. I. Conformŭ §-lui 46 a art. de lege XXX din 1883, care vorbesce despre scólele medii şi despre cualificaţiunea profesorilorŭ de la aceste scóle, ministrulŭ de culte şi instrucţiune publică, usândŭ de dreptulŭ sĕu de inspecţiune, póte orĭ şi cândŭ cercetá scólele medii confesionale prin delegaţĭ de ai sĕi. Aceştĭ delegaţĭ potŭ fi séu comisarĭ trimişĭ din sînulŭ ministerului de culte şi instrucţiune publică, séu directorii districtualĭ, séu alţĭ bărbăţĭ de specialitate, aleşĭ şi delegaţĭ după buna chibzuinţă a ministerului. Fie ei însĕ de orĭ ce categoriă, ei vorŭ avé sĕ purcédă după instrucţiunea de faţă, nescăpândŭ din vedere, că în scólele confesionale dreptŭ de disposiţiune nu vorŭ avé şi că suntŭ delegaţĭ numai spre a face suprema inspecţiune din partea statului şi spre a încunosciinţá pe ministru despre stările din aceste institute, ca acesta sĕ se pótă orientá. Ei vorŭ funcţioná séu din casŭ în casŭ séu pe câte unŭ anŭ scolasticŭ, şi în ambele casurĭ activitatea lorŭ se va estinde numai asupra unorŭ anumite scóle medii, numite în hârtia prin care suntŭ delegaţĭ. Despre delegarea lorŭ ministrulŭ de culte şi instrucţiune publică totdéuna înainte va încunosciinţá autorităţile superióre ale scólelorŭ confesionale, cu adaugerea, că despre acésta va trebui sĕ se încunosciinţeze şi direcţiunea respectivelorŭ scóle.

§. 2. Decă delegarea comisarului ministerialŭ sună numai pentru o scólă séu pentru unŭ casŭ séu décă delegarea se face pentru unŭ anume scopŭ, atuncĭ delega-

FOILETONŬ.

Leica Maria şi domnişóra Marieta.

(Schiţă de caractere).

(Fine).

VII.

Intr'unŭ oraşŭ de pe ţĕrmurii Dunării, în România, şedea într'o grădină publică o femee ca de 36 de anĭ. Faţa ei erá palidă şi întru câtva diformată, căcĭ femeea erá atâtŭ de slabă, încâtŭ umerii obrazului se vedéu de departe; îţĭ făcea impresiunea unei bolnave. Doi anĭ stĕtuse ea în acelŭ oraşŭ şi erá bine cunoscută de toţĭ.

Când venise mai ântêiu, erá îmbrăcată cum trebue, aşa că orĭcine credea a fi o dómnă din societatea înaltă. Umblarea ei singură o dĕdù de golŭ şi îi procurà în scurtă vreme o mulţime de pretine şi de pretinĭ. Nicĭ n'a sciutŭ cum i-a trecutŭ de răpede aceştĭ doi anĭ şi nicĭ n'a simţitŭ măcar o singură dată greutatea vieţii. Acum însĕ, când stá ea în grădină pe malulŭ gârlei, nu erá însoţită de nimenĭ şi erá atâtŭ de nefericită, încâtŭ de multeorĭ îi trecea prin minte ideea de a se aruncá în valurile Dunării. Ea cerù o cafea, şi deşi trecuse multă vreme la mijlocŭ şi nu i-o adusese încă, totuşĭ nu zorì pe cafegiu, căcĭ erá preocupată cu felŭ de felŭ de gândirĭ. Se cugetá la fericirea ei de odinióră, la locurile muntóse ale oraşului, unde se născuse, la părinţĭ, şi cum se gândiá ea, par'că se simţiá ceva mai bine. Tocmai pe când ea se aflá sub aceste impresiunĭ, îi aduse caféua. Ei i-ar fi părutŭ mai bine sĕ mai zăbovéscă, deórece i-a conturbatŭ fericirea.

Atâtŭ după îmbrăcăminte câtŭ şi după disposiţiă putea vedé orĭcine, că acéstă femee are sĕ facă o călĕtoriă. Luà iute caféua, se suì într'o birjă şi plecà. Tocmai în acelŭ momentŭ trecea pe Dunăre unŭ vaporŭ şi astfelŭ femeea nóstră se oprì niţelŭ şi privì la călĕtorĭ, carĭ stetéu pe copertă nerăbdătorĭ sĕ debarce.

D'odată făcù ea semnŭ birjarului şi caii porniră spre gară. Aicĭ erá sumedeniă de ómenĭ. Plecau care încătrău.

Femeea nóstră, după ce'şĭ luà biletŭ, se aşedà pe o bancă de pe peronŭ şi se uitá când la maşină, carea aruncá unŭ fumŭ negru, când la diferiţii călĕtorĭ. Cu câtŭ înaintá timpulŭ şi cu câtŭ se apropiá ora plecărei, cu atâtŭ erá ea mai neliniştită.

Sunà de 3 orĭ şi toţĭ se suiră la locurile lorŭ. Femeea nóstră cunoscea pe unŭ călĕtorŭ şi de aceea aşteptá până se suì acesta, ér ea intrà într'unŭ altŭ vagonŭ. — Societatea de cunoscuţĭ îi erá de totŭ neplăcută.

Se audì o fiuerătură şi trenulŭ plecà.

Unii scotéu capetele pe feréstră şi salutau pe pretinĭ séu pe rude, alţii îşĭ vedéu de lucrurile ce le avéu cu dênşii, le aşedau la loculŭ lorŭ, şi după aceea se întorcéu sĕ mai privéscă odată înapoi, ér alţii, cari erau vecĭnicĭ călĕtorĭ pe trenŭ, fumau şi nicĭ prin gândŭ nu le trecea sĕ privéscă pe feréstră.

Femeea nóstră însĕ erá ocupată cu gândirea. Ea se uitá din trenŭ în depărtare şi întru-câtva voià sĕ abată privîrea celorŭ de lângă ea, ca sĕ nu'şĭ mai facă nimenea vorbă cu dênsa, unŭ lucru, carele în călĕtoriă este aprópe cu neputinţă.

— »Unde mergĭ?“ o întrebà unŭ bĕtrênŭ dealăturea şi stĕtù puţinŭ cam plecatŭ asteptândŭ rĕspunsulŭ.

— »Mergŭ acasă,« grăì Marieta, căcĭ ea erá femeea despre care vorbisemŭ. »Mergŭ acasă« dise ea, şi dicêndŭ aceste vorbe, îşĭ muşcà buzele şi începù sĕ plângă.

Acéstă înprejurare atrase atenţiunea tuturorŭ, şi fie-care presupunea, că mare nenorocire o aşteptá acasă, şi de aceea erau curioşĭ sĕ scie causa mâhnirei sale. Bătrênulŭ cu deosebire ar fi vrutŭ acésta.

Trenulŭ mergea iute şi nicĭ că sĕ opriá la fiecare staţiă, şi cu câtŭ înaintá, cu atâtŭ inima Marietei erá mai mişcată. Grozavŭ momentŭ erá pentru ea întórcerea la părinţĭ, dér ce putea face, când simţiá apropierea unei bóle grele, când sciá bine că n'are unde sĕ fie îngrijită.

Linia, care avea sĕ o facă cu trenulŭ, ducea prin oraşulŭ unde se aflá bărbatulŭ-sĕu, unde petrecuse 12 anĭ de-a-rêndulŭ. Trecerea prin acelŭ oraşŭ par'că o îmbărbătá, pentru că, deşi într'adevĕrŭ ea fugise dela bărbatŭ, dér după cum credea în sine, avea dreptate sĕ facă acésta. Orĭ cum ar fi fostŭ însĕ, lucru destulŭ de urîtŭ este când se întêmplă aşa ceva într'o familiă.

Cu câtŭ se apropiá mai tare de casă, cu atâtŭ par'că îi crescea curajulŭ, căcĭ simţĕmêntulŭ, ce o predominá, o făceă sĕ crédă, că părinţii ei o vorŭ primí bine şi vorŭ îngrijí de dênsa.

tulŭ séu îndată îşĭ împlinesce funcţiunea séu într'unŭ timpŭ hotărîtŭ spre acelŭ scopŭ şi raportéză ministrului. In casulŭ din urmă delegatulŭ primesce însărcinare specială, care îi va serví de îndreptarŭ în procederea sa, şi despre care se vorŭ încunosciinţă şi autorităţile superióre confesionale ale institutului.

§. 3. Décă delegarea comisarului ministerial: se face pentru unŭ întregŭ anŭ scolasticŭ şi are de scopŭ cercetarea unei séu mai multorŭ scóle medii, esercitându'şĭ astfelŭ statulŭ suprema inspecţiune, — atuncĭ delegatulŭ va fi obligatŭ sĕ cerceteze respectivele institute celŭ puţinŭ odată, celŭ multŭ însĕ de două orĭ în decursulŭ anului scolasticŭ. Ca inspecţiunea supremă sĕ pótă fi în tóte privinţele temeinică şi pĕtrundĕtóre, cercetarea trebue sĕ dureze celŭ puţinŭ două ḍile la unŭ institutŭ completŭ de optŭ clase, o ḍi şi jumĕtate la unŭ institutŭ de şése clase, o ḍi celŭ puţinŭ la unŭ institutŭ de patru clase.

§. 4. Comisarulŭ ministerialŭ cu ocasiunea cercetării mai înainte de tóte va merge la directorulŭ institutului, care încă cu câtva timpŭ mai înainte va fi încunosciinţatŭ din partea autorităţilorŭ superióre confesionale despre visita comisarului; i va spune scopulŭ visitei şi îlŭ va rugă, ca sĕ'i dea ajutorulŭ trebuinciosŭ şi sĕ'i fie cĕlĕuză în institutŭ.

§ 5. Cercetarea, respective inspecţiunea supremă a delegatului ministerialŭ trebue sĕ se estindă asupra vieţii interne şi esterne a institutului şi asupra tuturorŭ stărilorŭ şi referinţelorŭ sale: asupra locului unde e situatŭ, asupra zidirilorŭ şi localităţilorŭ sale, asupra mijlócelorŭ de învĕţĕmêntŭ, asupra colecţiunilorŭ şi peste totŭ asupra tuturorŭ rechisitelorŭ, asupra stării, cursului şi resultatului, asupra modului cum se mânuéză disciplina, asupra direcţiunei şi asupra modului cum se conducŭ afacerile, şi adecă în modulŭ şi mĕsura, precum se vede specialŭ în următórele:

§ 6. Cu privire la loculŭ unde e situatŭ institutulŭ, la zidirile, localităţile şi la rechisitele sale: 1. Va fi de a se cercetá situaţiunea topografică a institutului, estinderea locului pe care e ziditŭ, şi că óre corĕspundĕtorŭ e acestŭ locŭ: au studenţii între óre destulŭ locŭ pentru mişcare? e curtea curatŭ ţinută? are institutulŭ grădină séu vr'unŭ locŭ săditŭ cu arborĭ? află-se în curte fântână (apă de bĕutŭ) etc.? 2. Zidirea institutului, cu privire la estinderea şi scopulŭ ei: are destulŭ aerŭ curatŭ? cum este încălḍitulŭ şi ventilaţiunea? suntŭ tóte localităţile destulŭ de luminóse? în proporţiune cu numĕrulŭ elevilorŭ suntŭ ele destulŭ de spaţióse? suntŭ în stare bună zidirea, păreţii, băncile, podinile, uşile, ferestile? suntŭ curate tóte celea? suntŭ mĕsurĭ luate pentru curăţirea mai mare şi reparaturile trebuincióse, ce se facŭ în fiecare anŭ? ce s'a reparatŭ séu s'a mai ziditŭ decurêndŭ, eventualŭ dela prima visită încóce, la zidirea institutului, şi în privinţa acésta ce ar mai fi de doritŭ? 3. In privinţa curăţeniei o deosebită atenţiune se cere pentru umblătorĭ (latrine) şi adecă atâtŭ din punctŭ de vedere igienicŭ, câtŭ şi din punctŭ de vedere moralŭ şi disciplinarŭ. (Unde nu se potŭ aplică apeducte, acolo se recomandă sistemulŭ cu butóe). 4. Vorŭ fi a se cercetá mobilele, că suntŭ óre corĕspundĕtóre şi curate séu ba? Cu deosebire: suntŭ băncile corĕspundĕtóre, luândŭ în considerare că elevii se deosebescŭ în mărime? 5. Punctualŭ vorŭ fi a se cercetá rechisitele institutului, în clase, în bibliotecĭ şi în musee. Corĕspundŭ rechisitele scopului şi suntŭ ele destulŭ de bine conservate? Cu deosebire suntŭ a se considerá mijlócele intuitive şi rechisitele de învĕţĕmêntŭ: suntŭ museele de fisică, chemiă, istoria naturală bine provĕḍute cu rechisitele, obiectele şi mijlócele de învĕţĕmêntŭ, carĭ se recerŭ neapĕratŭ spre a face instrucţiunea intuitivă şi practică? nu lipsescŭ mapele, globurile etc. necesare pentru instrucţiă în geografiă? află-se pentru instrucţiunea în istoriă, desemnurile şi icónele trebuincióse şi deasemenea află-se desemnurile şi modelele necesare pentru instrucţiunea în desemnŭ? suntŭ tĕblile negre pentru scrisŭ şi socotitŭ bine conservate şi suficiente la numĕrŭ? Are institutulŭ gimnastică de érnă şi de vĕră? este ea provĕḍută cu instrumentele trebuincióse şi pórtă-se grije de instruirea regulată şi cu pricepere de specialistŭ a gimnasticei? 6. In deosebită consideraţiune este a se luá biblioteca institutului cu deosebire cea profesorală. Află-se în ea celŭ puţinŭ acele cărţĭ şi scrierĭ periodice scienţifice, carĭ se recerŭ pentru ridicarea cualificaţiunei generale şi speciale a profesorilorŭ, şi pentru ca aceştia sĕ pótă ţine pasŭ cu desvoltarea sciinţei? Pórtă-se grije de înmulţirea continuă a bibliotecei şi înmulţirea acésta face-se ea într'unŭ modŭ corĕspundĕtorŭ şi nu se face unilateralŭ? 7. Sĕ se bage de sémă, că peste totŭ colecţiunile şi museele înmulţescu-se cum se cade şi neîntreruptŭ séu ba? mijlócele şi rechisitele stricate séu tocite înlocuiescu-se cu altele nouĕ? la înmulţirea colecţiunilorŭ institutului contribuescŭ şi profesorii de specialitate prin munca lorŭ proprie (prin aceea că umple animale, prepareză schelete, facŭ preparaţiunĭ cu spiritŭ, adună insecte, plante, minerale, petrifacte, prepareză materii chemice, schiţéză charte, facŭ figurĭ geometrice şi de cristale etc?) 8. Sĕ se caute: este ordine în bibliotecă şi în musee? este inventarŭ corectŭ şi punctualŭ? introducu-se într'ênsulŭ obiectele ce s'au mai procuratŭ? Ştergu-se din inventare obiectele tocite séu stricate? 9. La institutele confesionale, carĭ se împărtăşescŭ cu ajutorŭ din partea statului ţinu-se punctele contractului făcutŭ în acéstă privinţă?

§. 7. Cu privire la starea instrucţiunei, mai nainte de tóte trebue sĕ-şĭ câştige convingerea, că óre propunu-se în institutŭ tóte obiectele de învĕţĕmêntŭ obligate (§ 3 a-p alŭ art. de lege XXX. din 1883; § 4 a-2) şi adecă în cursulŭ şi cu împărţéla hotărîtă de autorităţile competente (§8.) Nu suntŭ elevĭ scusaţĭ din obiecte obligate? Ér spre a se convinge, că instrucţiunea e corectă şi produce resultate séu ba, delegatulŭ ministerialŭ trebue sĕ cerceteze şi sĕ urmăréscă cu atenţiune órele de prelegere. Spre acestŭ scopŭ va fi de faţă ca ascultătorŭ la propunerea diferitelorŭ obiecte. Acéstă parte a cercetării va avé sĕ o întocméscă aşa, ca sĕ pótă asculta pe fiecare clasă celŭ puţinŭ din câte unŭ obiectŭ, şi pe câtŭ va fi cu putinţă pe fiecare profesorŭ în vr'o clasă. Va avé sĕ urmăréscă cu atenţiune pe de o parte propunerea şi esplicaţiunea profesorilorŭ, ér pe de altă parte rĕspunsurile elevilorŭ la întrebările profesorilorŭ.

(Va urmá.)

SPRE SCIINŢĂ.

Terminându-se edificarea besericei celei nouĕ grecocatolice din comunitatea opidană Năsĕudŭ, aceea se va consacră în 19 Octomvre a. c. st. n. prin Ilustritatea Sa Domnulŭ episcopŭ Dr. Ioanŭ Szabo. După ce din mai multe părţĭ s'a esprimatŭ dorinţa sĕ se publice ḍiua consacrării, se aduce acésta la cunoscinţa publică cu aceea adaugere, ca doritorii de a participá la acéstă sĕrbătóre sĕ binevoiéscă a se insinuá la subsrisulŭ comitetŭ, care va îngrijí de încuartirare. Cu ocasiunea insinuărei sĕ binevoiéscă a se esprimá, că voescŭ orĭ nu a participá la banchetulŭ, ce se va dá în ḍiua susŭ numită.

Năsĕudŭ în 30 Septemvre 1884.

Comitetulŭ aranjatorŭ:

Maximŭ Popŭ preşedinte. **Macedonŭ Grigoriţa** secretaru.

DIVERSE.

Serbarea memoriei lui Corneille. — La 1 Octomvre st. v. s'a celebratŭ în biserica Saint Roch din Paris aniversarea de două sute de anĭ de la mórtea lui P i e r r e C o r n e i l l e, fiindŭ de faţă celŭ mai alesŭ publicŭ. Locurĭ deosebite au fostŭ reservate pentru descendenţii marelui poetŭ si pentru membrii de la »Comédie Française,« carĭ încă se aflau de faţă sub conducerea domnilorŭ Perrin şi Got; în fine pentru nemuritorii de la Academiă, dintre carĭ presenţĭ erau: Emile Augier, Alexandre Dumas, Gaston Boissier, Sylly Prudhomme, Camille Rousset, Camille Doucet. etc. Ceremonia funebrală o făcŭ abatele Gilbert. In mijloculŭ bisericei erá aşeḍatŭ unŭ sicriu mare, în jurulŭ căruia ardéu nisce imposante luminĭ; dinaintea lui se aflau unŭ condeiŭ mare şi pagine aurite. Biserica întrégă era acoperită c'unŭ vĕlŭ negru, împestriţatŭ cu puncte albe. Pe vĕlŭ sĕ putéu vedé insigniele lui Corneille. Pétra monumentală a marelui poetŭ, aşeḍată lângă primulŭ stîlpŭ, a fostŭ acoperită de ducele de Orleans cu vĕlŭ negru. Pe pétră se află înscripţiunea: »Pierre Corneille, nâscutŭ în 6 Iunie 1606 în Rouen, mortŭ în prima Octomvre 1684 în Parisŭ, strada Argenteuil, e înmormêntatŭ în acésta biserică. — Ridicată în 1821.« — Dar pétra monumentală nu corĕspunde locului, unde odihnescŭ osĕmintele marelui poetŭ. Când în suteranele bisericei Saint-Roch s'a cercatŭ sĕ se facă aparate pentru încălḍitŭ, atuncĭ s'au aflatŭ mai multe urne, dintre care pe una se mai putea încă cetí numele »Corneille.« Mai în urmă însă s'au făcutŭ acolo zidării, şi atuncĭ au ziduitŭ în părete şi urnele, care fără îndoială arătau loculŭ mormintelorŭ. Urmele după aceea nu s'au mai pututŭ descoperí. Numai atâta se scie, că ele se află în biserică. — Pe lângă acéstă serbare din biserica Saint-Roch s'a maĭ făcutŭ şi alta literatură în »Comédie Française,« unde s'a representatŭ două piese ale meşterului de tragedii »P o l y e u c t e« şi »L e M e n t e u r.«

*

Ciorapĭ-mănuşĭ. — La internaţionala »Health-Exhibition« din Londra, d. Dr. Roth a espusŭ ciorapĭ, carĭ au ca şi mănuşile despărţĕminte pentru fiecare degetŭ. Multă lume îi aprobă şi suntŭ fórte potriviţĭ pentru a înlătură multe rele de care suferŭ piciórele, mai alesŭ véra prin aceea că degetele suntŭ strînse unulŭ lângă altulŭ prin ciorapii obicinuiţĭ până aḍĭ. Greutatea ce e împreunată cu acestŭ nou felŭ de ciorapĭ este împrejurarea că trebue comandaţĭ, ca sĕ fie făcuţĭ după mărimea şi forma degetelorŭ piciórelorŭ fiecărui individŭ, căcĭ altfelŭ, cumpĕrându-se gata ca mănuşile, relele totŭ nu sĕ potŭ înlătură, arŭ fi séu prea marĭ séu prea strîmţĭ şi rareorĭ potriviţĭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Drumulŭ acesta, precum şi sĕptĕmânile din urmă, ce le-a petrecutŭ în oraşulŭ de pe marginea Dunării, au fostŭ pentru Marieta cea mai bună şcólă, a fostŭ aşa ḍicêndŭ şcóla vieţii, a fostŭ unŭ purgatoriu, care a curăţit'o de tótă superficialitatea crescerei sale, căcĭ nĕcazurile au făcut'o sĕ cugete seriosŭ la acéstă lume.

Ajunsese la o staţiă de unde se vedéu délurile, pe carĭ umblase în copilăriă. O bucuriă nespusŭ de mare o pĕtrunse, o bucuriă pe carea n'a avut'o nicĭ odată în viaţă, căcĭ nicĭ odată nu fusese nenorocită, când s'a întorsŭ la casa părintéscă. Dorulŭ revederei şi aşteptarea clipei în carea părinţii sĕ o priméscă, o ţinea pe Marieta într'o iritaţiune nespusŭ de mare.

Sosi şi în oraşulŭ nascerei sale. Când se dĕdŭ josŭ la gară, vĕḍŭ o sumedeniă de cunoscuţĭ şi îi veniá cu greu acésta, dar n'avea încătrău. Marieta însă erá împăcată în consciinţa sa şi erá sigură, că dacă ar fi lumea mai indulgentă în judecată, n'arŭ ţine-o atâtŭ de rĕu, cum credea ea, că o ţine.

Sub astfelŭ de impresiunĭ, punêndu-se într'o trăsură, făcŭ drumulŭ dela gară până la casa părintéscă. Toţĭ din suburbiu se uitau la ea, ér Marieta indiferentă trecea înainte.

Se şi vĕḍŭ a casă. Crepătura din ziduŭ, pe carea n'o vĕḍuse încă, a făcut'o sĕ-şĭ aducă aminte de sĕrăcia în care trebuiá sĕ se afle părinţii. Ea intră în curte şi rĕmase uimită, de ceea ce vĕḍŭ. Nu erá nimenea acasă şi tóte lucrurile într'o neorênduială, cum nu se póte descrie. Intră în casă, căcĭ nu erá închisŭ, şi uitându-se odată împrejurŭ, începŭ sĕ plângă, şi cugetândŭ, că şi ea întru câtva a contribuitŭ la sĕrăcia părinţilorŭ, îi căḍŭ cu greu că a venitŭ acasă. — Dar ce putea face altceva?

Pe când stĕtea ea astfelŭ în tindă, étă că intră pe uşe mamă-sa. Schimbată erá leica Maria la îmbrăcăminte, dar inima ei nu se schimbase de locŭ; acésta se vedea din veselia ce o avea că 'ĭ-a venitŭ fata acasă.

Nu sciá ce sĕ créḍă biata femee vĕḍêndu'şĭ fata aşa de slăbită, şi vĕḍêndu-o că stă rece şi nu ḍice nimicŭ. Se duse la ea, o sărută şi cu lacrimele în ochĭ începŭ s'o tânguéscă.

Marieta nu ḍise nimicŭ, ci se puse pe unŭ scaunŭ; ea se simţé ruşinată. — Ideea, că acum când părinţii ei suntŭ scăpătaţĭ trebue sĕ le mai facă supĕrare, îĭ trecŭ ca unŭ fulgerŭ prin totŭ corpulŭ şi o făcŭ de totŭ indispusă.

Intr'unŭ târḍiu tóte se gătaseră şi Marieta începŭ sĕ fie cătră mamă-sa tocmai ca o fată adevĕrată şi se apucă sĕ-i istorisécă păţaniile şi nenorocirile sale.

Nu după multă vreme, intră pe uşe şi George Pleópă, care auḍise dela o vecină, că i-a venitŭ fata acasă, şi cum intră se duse d'adreptulŭ la ea şi o privi de totŭ liniştitŭ.

— »Ce facĭ Marieto?« grăi elŭ şi'i întinse mâna.

Marieta apucă mâna tată-sĕu, o sărută şi se uită la elŭ în faţă. A vrutŭ sĕ ḍică ceva, dar a tăcutŭ şi a plecatŭ ochii în pĕmêntŭ.

* * *

Totŭ suburbiulŭ nu vorbiá, decâtŭ despre casa lui George Pleópă. Sciţĭ cum e lumea. Unii vorbiau despre mĕritişulŭ domnişórei, alţii despre bogătatea de odinióră a lui Pleópă, ér alţii despre leica Maria.

Tóte acestea nu supĕră de locŭ familia lui Pleópă, căcĭ Marieta se făcŭ în scurtŭ timpŭ sănĕtósă, îşĭ cumpĕră o maşină de cusutŭ şi lucră ḍi şi nóptea, ca sĕ-şĭ agonisécă traiulŭ.

Ea nu se nĕcăjea de locŭ, pentru dispreţulŭ ce'lŭ arătau faţă cu ea pretinile sale; ea nu se nĕcăjea nicĭ chiar pe Elena, carea odinióră nu o mai slăbiá cu visitele, ér acum nu se mai interesá de ea; nu se nĕcăjea de nimicŭ, ci compătimea pe toţĭ.

Se simţiá aşa de bine lângă părinţĭ, încâtŭ nu putea din destulŭ mulţămí lui D-ḍeu. — Nu'i trebuiá bogătate, nu'i trebuiá nimicŭ, fără numai sănĕtate ca sĕ pótă muncí.

»Vorŭ vedea ele, cum e lumea,« ḍicea ea uneorĭ, când pretinile sale îşĭ băteu jocŭ de dênsa, »vorŭ vedé ele cum este lumea,« îşĭ gândea Marieta adeseorĭ şi compătimea pe orĭ cine, compătimea însă cu deosebire pe cei bogaţĭ.

Braşovŭ, Iunie 1884.

I. C. Frunză.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 7 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	123.75	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	93.15	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Rentă de hârtiă 5%	88.70	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114 40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.60	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.70	Renta de hărtiă austriacă	80.95
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.—	Renta de arg. austr.	82.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.40	Renta de aurŭ austr.	102.80
Bonurĭ rurale ungare	100.80	Losurile din 1860	134.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—	Acțiunile bănceĭ austro-ungare	860 —
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.25	Act. bănceĭ de creditŭ ung.	282.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	99.—	Act. bănceĭ de creditŭ austr.	282.80
Bonurĭ rurale transilvane	100.25	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
		Napoleon-d'orĭ	$9.68^{1}/_{2}$
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.75
		Londra 10 Livres sterlinge	121.80

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 24 Septemvre st. v. 1884

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)		$94^{1}/_{2}$
Renta rom. amort. (5%)	»	» $96^{1}/_{2}$
» convert. (6%)	»	»
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	»
Credit fonc. rural (7%)	»	» $102^{3}/_{8}$
» „ „ (5%)	„	„ $91^{1}/_{4}$
» » urban (7%)	»	»
» » » (6%)	»	»
» » » (5%)	»	» $86^{3}/_{4}$
Banca națională a României	» 1398	»
Ac. de asig. Dacia-Rom.	» $368.^{1}/_{2}$	»
« » » Națională	» $243\ ^{1}/_{2}$	»
Aurŭ	» 5 85.%	» 6·15%
Bancnote austriace contra aurŭ	» . .	» .

Cursulu pieței Brașovŭ
din 8 Octomvre st. n. 1884.

	Cump.		Vênd.	
Bancnote românescĭ	Cump.	9.06	Vênd.	9.08
Argint românesc	»	9.—	»	9.05
Napoleon-d'orĭ	»	9.64	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.94
Imperialĭ	»	9.88	»	9.92
Galbenĭ	»	5.64	»	5.68
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	121.50	,	122.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonațĭ ai noștri, cari au plătitŭ prețulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugațĭ a ne trimite diferența prețului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Tarifa anunciurilorŭ și inserțiunilorŭ

în „Gazeta Transilvaniei.“

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiunĭ și reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de 3— 4 orĭ 10%
„ „ „ 5— 8 „ 15%
„ „ „ 9—11 „ 20%
„ „ „ 12—15 „ 30%
„ „ „ 16—20 „ 40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ 50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Brașovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Nr. 10406—1884 3—3

Publicațiune.

În urma emisului Ilustrităței Sale D-lui sub-comite și consiliarŭ reg. ddto 15 Septemvre a. c. Nr. 9526 are sĕ se țină în **18, 19 și 20 Octomvre st. n. 1884** adunarea de controlŭ asupra concediaților și reserviștilorŭ cu domicilulŭ stabilŭ pe teritoriulŭ brașovénŭ.

Se aviséză decĭ toțĭ concediații, reserviștii și reserviștii de reîntregire a tuturorŭ corpurilorŭ de trupe ale institutelorŭ armatei permanente și a marinei de resbelŭ, fără distingere décă respectivii suntŭ séu nu sutnŭ stabilĭ pe teritoriulŭ brașovénŭ, cu acea observațiune, că concediații, reserviștii și reserviștii de reîntregire din suburbiulŭ Scheiu au sĕ se presenteze în 18, cei din Brașovulŭ vechiu și Stupinĭ în 19, cei din cetate, Bluměna, Timișulŭ de susŭ și inferiorŭ, din Dĕrste, precum și aceia, cari în dilele susŭ menționate nu s'au presentatŭ, în 20 Octomvre 1884 înainte de prândŭ la 9 óre în localulŭ de controlŭ în casarma din ulița Négră aducêndu-șĭ fiecare și passulŭ de miliție.

Acei concediațĭ, reserviștĭ și reserviștĭ de reîntregire, carĭ nu se presentéză la adunarea de controlŭ în susŭ amintitele dile, suntŭ strictŭ obligațĭ, de a presentá la controlulŭ supletoriu, ce are sĕ se țină în 15 și 16 Noemvre a. c. în localulŭ cercualŭ de reîntregire. Acei concediațĭ și reserviștĭ obligațĭ, cari nu se presentéză nicĭ la acestŭ controlŭ, neproducêndŭ unŭ motivŭ bine meritatŭ de scusă, se vorŭ pedepsí conformŭ prescriptelorŭ penale militare.

Brașovŭ, 27 Septemvre 1884.

Magistratulŭ urbanŭ.

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŬ

BRĂILA 24 Septemvre 1884.

Vendĕtorŭ	Cumperĕtorŭ	Felulŭ	Kilo	Libre	Prețulŭ		Notițe
N. V. Perlea	Marchetto	Grâu	130	$58^{1}/_{2}$	76	—	Mag. (hârt.)
A. Emberico	T. Marchiani	„	260	59—	64	50	Caicŭ
O. Silberstein	Galiatzato	„	155	$57^{1}/_{2}$	61	—	Mag. (hârt.)
Carandino	Pauli Coventry & Cie	Secară	500	$55^{1}/_{4}$	57	75	Caicŭ
I. D. Vamvuri	I. D. Nicolopulo & Cie	Porumbŭ	550	59—	56	75	»
C. Nicolaidi & C-ie	Chrissoveloni fils & Cie	„	230	60—	55	75	Magasiă
D. C. Zavŏ	I. D. Nicolopulo & Cie	Orzŭ	170	$47^{1}/_{2}$	44	75	Caicŭ
Vassalopulo	d-to	»	550	$47^{1}/_{4}$	44	50	»
Constandinescu	L. Mendl & C-ie	»	150	$45^{1}/_{2}$	39	50	Magasiă
Cambano	Peirano fils & C-ie	»	500	$47^{1}/_{2}$	43	—	»
Catzica	M. Cohen	Fasole	120	%0	20	—	Caicŭ
Dreyfus & C-ie	Căpitanu	»	300	»	20	25	Magasiă

Nr. 162—1884.
orf.

Publicațiune!

3—3

Prin care-se aduce la cunoscința publică, că casele aparținĕtóre de massa curandelui Nicolae Petroviciu aflătóre în Bauțariulŭ de susŭ, constătătóre din 5 odăĭ, 1 culină, 1 cameră, 1 celarŭ și grădina împreunate cu dreptŭ de cârciumăritŭ — apoi 2 grașdurĭ nouĕ, pămênturĭ arătóre, fênațe carĭ dau circa 60 cară fênŭ, taxaliștĭ și 3 móre de firedŭ — se vorŭ esarendá în fața locului la 16 Octomvre 1884 a. m. 10 óre în calea licitațiunei publice pe 5 anĭ unulŭ după altulŭ, începêndŭ dela 1 Ianuarie 1885.

Doritorii de a licitá au a depune unŭ vadiu de 10% a sumei de strigare cu 800 fl. v. a.

Condițiunile de licitare se potŭ vedé orĭ când în órele oficióse la sedria orfanală.

Din ședința Magistratului opidanŭ ca Sedriă orfanală ținută în Hațegŭ la 27 Septemvre 1884.

Bersanŭ, primarŭ opid.

Tipografia Alexi Brașovŭ.